

Nr 32

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med hemställan om riksdagens samtycke till förordnande om fortsatt valutareglering jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 5 mars 1965 dagtecknad proposition, nr 71, vilken hänvisats till bankoutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av ett propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag

dels begärt riksdagens samtycke till förordnande om fortsatt valutareglering i enlighet med vad föredragande departementschefen förordat;

dels velat inhämta riksdagens yttrande över ett vid propositionen fogat förslag till förordning om fortsatt giltighet av valutaförordningen den 5 juni 1959 (nr 264).

Den tid för vilken förordnande om fortsatt valutareglering avses bli meddelat och valutaförordningen äga fortsatt giltighet är den 1 juli 1965—den 30 juni 1966.

Förslaget till förordning har följande lydelse.

Förslag

till

Förordning

om fortsatt giltighet av valutaförordningen den 5 juni 1959 (nr 264)

Härigenom förordnas att valutaförordningen den 5 juni 1959, som enligt förordning den 21 maj 1964 (nr 267) gäller till och med den 30 juni 1965, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1966.

Beträffande motiven för vad som föreslagits i propositionen hänvisas till densamma.

Till utskottet har även hänvisats de i anledning av propositionen väckta likalydande motionerna nr 696 i första kammaren av herrar *Hilding* och *Gustaf Henry Hansson* och nr 822 i andra kammaren av herr *Bengtson* i

Solna *m. fl.*, vari yrkats i första hand att riksdagen måtte avslå propositionen och i andra hand att, därest detta yrkande icke bifalles, riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t skyndsamt måtte verkställa utredning rörande ändringar av valutaregleringen i enlighet med de riktlinjer som angivits i motionerna.

Rörande de skäl som anförts till stöd för vad som yrkats i motionerna får utskottet hänvisa till motionen I: 696.

Utskottet. Den valutareglering som tillämpas är baserad på en fullmaktslag, valutalagen, vilken ger Kungl. Maj:t möjlighet att utfärda vissa valutareglerrande bestämmelser. I fredstid får förordnande om valutareglering dock med visst undantag meddelas endast efter det att riksdagen lämnat sitt medgivande. Genom att giltighetstiden för ett sådant förordnande är begränsad till ett år får riksdagen tillfälle att årligen ta ställning till frågan om valutaregleringens fortbestånd. Även regleringsåtgärdernas närmare utformning, varom stadgas i valutaförordningen, skall därvid underställas riksdagens prövning. Grundförutsättningen för att valutareglering skall få påbjudas är att så prövas erforderligt för uppnående av det mål som fastställts för riksbankens penningpolitiska verksamhet eller eljest med hänsyn till rikets betalningsförhållanden med utlandet. Ett väsentligt drag i den tillämpade regleringen är att en betydande frihet lämnats åt riksbanken att i praxis liberalisera dess tillämpning. Av propositionen och mera utförligt av valutastyrelsens senast avgivna berättelse (BoU:s mem. nr 1, s. 62) framgår att utvecklingen i liberaliserande riktning fortgått under år 1964.

I propositionen föreslås att förnyat förordnande om valutareglering skall få meddelas för ett år från stundande halvårsskifte, då nuvarande förordnande utlöper. Såsom skäl för hemställan härom åberopar föredragande departementschefen huvudsakligen, att valutaregleringen till den del som den nu främst är i funktion, nämligen i fråga om värdepappershandeln över gränserna, utgör ett väsentligt ekonomiskt-politiskt instrument, vars avskaffande skulle kunna avsevärt begränsa möjligheterna att föra en effektiv stabiliseringspolitik. Mot denna uppfattning riktas kritik i de föreliggande motionerna. Med konstaterande av att en förhållandevis liberal praxis tillämpas när det gäller vissa kapitalrörelser uttalar motionärerna, att de kvarstående delarna av regleringen torde sakna nämnvärd ekonomisk-politisk betydelse, samtidigt som de för näringslivets utveckling medför avsevärda nackdelar. Motionärerna påyrkar i första hand ett upphävande av valutaregleringen. Därest detta yrkande inte skulle vinna gehör önskar de en utredning med sikte på att en väsentlig uppmjukning av nuvarande regler skall komma till stånd.

De i praktiken kvarstående begränsningarna i valutarörelserna avser huvudsakligen vissa typer av kapitaltransaktioner. Utskottet anser det finnas fog för restriktioner på detta område och är därför icke berett att föreslå ett

upphävande av valutaregleringen. Även motionärernas i andra hand gjorda utredningsyrkande avstyrkes. Utskottet vill framhålla att riksbanken enligt valutaförordningen äger en allmän befogenhet att medge befrielse från eller lindring i de skyldigheter som stadgas genom förordningen. Utskottet finner att en betydande smidighet utmärker det nuvarande regelsystemet och att en förändring av detta icke utgör någon förutsättning för en sådan ytterligare liberalisering av valutapolitiken som motionärerna önskar.

Mot det vid propositionen fogade författningsförslaget har utskottet ingen erinran.

Åberopande vad här anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte

A. med avslag å motionerna I: 696 och II: 822, såvitt nu är i fråga, samtycka till förordnande om fortsatt valutareglering i enlighet med vad i den förevarande propositionen förordats;

B. vad beträffar det genom propositionen framlagda förslaget till förordning i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva till känna vad utskottet ovan anfört;

C. besluta att motionerna I: 696 och II: 822 i övrigt icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 4 maj 1965

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Hilding*, Palm, Nils Theodor Larsson*, Åkerlund, Augustsson, Rönnberg och Lundberg;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Hagnell*, Franzén i Motala, Bengtsson i Landskrona, Larsson i Umeå, Fridolfsson i Rödeby, Hyltander och Sjönell*.

* Ej närvarande vid justeringen.

Reservation

av herrar *Hilding, Åkerlund, Lundberg, Regnéll, Larsson* i Umeå och *Hyltander*, vilka ansett att utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Den valutareglering som tillämpas — — — (= utskottet) — — — komma till stånd.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att en fortsatt valutareglering ej är erforderlig. Utskottet vill i detta sammanhang åberopa den liberalisering som redan skett i den praktiska tillämpningen av valutaregleringen. En fullständig avveckling av valutaregleringen ter sig icke minst befogad med hänsyn till Sveriges deltagande i OECD, där de svenska reservationerna mot OECD:s kod för liberalisering av kapitalrörelserna måste uppfattas som stridande mot Sveriges uttalade intresse för det internationella ekonomiska samarbetet. Då de i praktiken kvarstående begränsningarna i valutarörelserna ej torde fylla någon praktisk uppgift utan endast förorsaka onödiga besvär för berörda parter finnes inga bärande motiv för regleringens vidmakthållande. Utskottet vill slutligen framhålla, att efter ett upphävande av valutaregleringen möjligheten kvarstår att i en väsentligt ändrad ekonomiskt-politisk situation tillgripa gällande fullmaktslagstiftning.

Aberopande vad här anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte

A. med bifall till motionerna I: 696 och II: 822, såvitt nu är i fråga, avslå förevarande proposition i vad den avser begäran om riksdagens samtycke till förordnande om fortsatt valutareglering;

B. besluta att propositionen i vad den avser inhämtande av yttrande över vid densamma fogat förslag till förordning icke skall föranleda någon riksdagens åtgärd;

C. — därest i motsats mot vad här yrkats samtycke skulle ges till förordnande om fortsatt valutareglering — besluta att med bifall till motionerna I: 696 och II: 822, såvitt nu är i fråga, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t skyndsamt måtte verkställa utredning rörande ändringar av valutaregleringen i enlighet med de riktlinjer som angivits i motionerna.»